

Sneløven

20. årgang nr. 3 · December 2010

MEDFØLELSE I AKTION
SIDE 20

DALAI LAMA OG NOBELKOMITEEN OM LIU XIAOBO

6

PROTESTER IMOD KINESISK SOM UNDERVISNINGSSPROG

8

TIBET I BYLAKUPPE

16

Tidsskrift udgivet af Støttekomiteen for Tibet

Sneløven
udgives af Støttekomiteen for Tibet.
ISSN 0907-2365
Bladet sendes til alle medlemmer
samt personer tilknyttet
Støttekomiteens arbejde.

Sneløven udkommer mindst 3 gange
årligt. Oplag 500 eksemplarer.

Ansvarshavende redaktør

Hans Skytte
hans@hans-skytte.dk

Design

Janne Wedenborg

Tryk

Eks-Skolens Trykkeri ApS
Miljøcertificeret DS/EN ISO
14001:1996

Artikler med navngiven forfatter
udtrykker ikke nødvendigvis
Støttekomiteens synspunkter.

Indlæg modtages gerne pr. email.
Annoncer koster 500 kr/halvside
og 800 kr/helside.

Støttekomiteen for Tibet, Danmark,
er en uafhængig, privat, dansk for-
ening, hvis formål det er med frede-
lige midler:

1. at informere om forholdene i Tibet
2. at støtte tibetanernes krav om over-
holdelse af menneskerettighederne
3. at støtte det tibetanske folks krav
om et frit og uafhængigt Tibet
4. at støtte tibetanernes kamp mod
økonomisk, kulturel og økologisk
ødelæggelse
5. at støtte de tibetanske flygtninge

Støttekomiteen for Tibet

Ryesgade 90 A
2100 København Ø
Åbent tirsdage 16-18

Tlf. 35 43 66 90 kontor
Tlf. 35 43 74 31 formand
Tlf. 66 19 37 01 kasserer

Giro 9570-2719134
Email tibet@forening.dk
Internet www.tibetkomite.dk

Medlemskab: kr. 250,-
(stud., pens., arb.løse 200,-)

Støttemedlemskab: kr. 350,-

Trods Kinas fortsatte besættelse af Tibet viser tildelingen af Nobels Fredspris til Liu Xiaobo, at tibetanere og mange kinesere står sammen i ønsket om frihed og menneskerettigheder. Tibetanere over hele verden har i hvert fald taget meget positivt imod valget af Liu som prismodtager. Vi bringer Dalai Lamas udtalelse i den anledning samt en artikel, hvor den Norske Nobelkomité's formand meget fint påpeger vigtigheden af at stå fast overfor Kina.

De udbredte demonstrationer i Nordøstt Tibet (i Qinghai og Gansu) samt Beijing i anledning af de planlagte ændringer i sprogpolitikken er temaet for en længere artikel. Vi bringer desuden Folketingsmedlem Pernille Frahm's (SF) beretning fra hendes deltagelse i det tibetanske eksilparlaments fejring af sit 50 års jubilæum i Indien, og Cheme Andersen har skrevet en fin artikel om sit ophold på Tibetan Delek Hospital i Dharamsala.

Dette nummer af Sneløven udkommer netop, som Støttekomiteen for Tibets bod på Christianias julemarked åbner. I den anledning bringer vi en komplet vareliste. Her burde være rigelig inspiration til julegaver, som samtidig støtter arbejdet for Tibet.

God læsning. Vi ønsker dig et godt 2011 og takker for støtten i året der gik!

Redaktionen

**HAR DU LYST TIL AT BLIVE AKTIV I KOMITEEN?
VI MANGLER ISÆR FOLK TIL INFORMATION-
ARBEJDET, PR OG FONDSANSØGNINGER**

**Kom og kig, få en snak, køb en bog
eller ring på tlf. 35 43 66 90 i åbningstiden tirsdage 16-18.**

Indlæg til Sneløven sendes til
Støttekomiteen for Tibet, Ryesgade 90 A, 2100 København Ø,
tibet@forening.dk

Næste deadline: 15. januar 2011

Forsidefoto © Cheme Tsering Andersen

Miljøcertificeret:
Denne tryksag er Svanemærkegodkendt

Leder ... Det offentlige Danmark bør tage imod Dalai Lama	5
Presseudtalelse fra Dalai Lama om Liu Xiaobo	6
Nobelkomiteen begrundet valget af Liu Xiaobo som Fredsprismodtager	6
Kate Saunders: Studerende og lærere i Qinghai protesterer imod indførelsen af kinesisk som hovedsproget i undervisningen	8
Pernille Frahm: Tibet i Bylakuppe	16
Den 6. internationale konference for Tibet støttegrupper	18
Cheme Tsering Andersen: Medfølelse i aktion: Læger på Tibetan Delek Hospital	20
Lene B. Kjeldgaard: Sådan oplevede jeg støttekoncerten	23
Bøger om Tibet og andre varer	25
På vej	32

KOM TIL JULEMARKED

Hvis du befinder dig i København mellem den 9. og den 20. december skulle du kigge forbi julemarkedet på Christiania.

Støttekomiteen for Tibet er, traditionen tro, også med i år. Vores bod er åben fra den 15. til den 20. december, og du kan bl.a. købe T-shirts og tibetanske bluser, bedeflag og tibetanske flag i flere størrelser, bøger og mange andre ting.

Du finder en liste over Støttekomiteens bøger og andre varer her i Sneløven, og på julemarkedet har du jo mulighed for at se varerne, før du køber.

Du finder julemarkedet i Den Grå Hal på Christiania, og der er åbent hverdage 14 – 20 samt lørdage og søndage 12 – 20.

Vi håber, at mange vil lægge vejen forbi.

NYT FRA EKSILSAMFUNDET

DALAI LAMA OVERVEJER AT TRÆDE TILBAGE SOM POLITISK LEDER

Ifølge en talsmand for Dalai Lama, Tenzin Taklha, har Dalai Lama planer om at træde tilbage fra sin formelle post som leder af den tibetanske eksilregering og kun fortsætte i den religiøse del af sit embede. Det rapporterede flere medier i slutningen af november.

Tenzin Taklha sagde ifølge den indiske avis Economic Times den 26. november, at „Hans Hellighed kun fortalte (en) journalist, at han overvejer at træde tilbage fra sin offentlige rolle“, og at det er noget, som han vil diskutere med det tibetanske eksilparlament, når det samles i marts 2011. Taklha regner med, at det er en proces, der vil vare et års tid.

Overvejelserne finder sted samtidig, som eksiltibetanerne er ved at gennemføre et valg, der den 20. marts skal udpege en ny premierminister som afløser for Samdhong Rinpoche, der har haft posten i to valggrunder. Iagttagere vurderer, at Dalai Lamas planer må ses som et led i de langsigtede bestræbelser for at gøre den tibetanske sag mindre sårbar overfor kinesisk manipulation. Kina har i årevis forsøgt at fokusere på Dalai Lama som person i stedet for

at anerkende behovet for at imødekomme tibetanerne som et folk. Samtidig har Dalai Lama i årevis understreget behovet for, at det tibetanske folk repræsenteres og ledes som resultat af en demokratisk proces, og han har stillet spørgsmål ved, om Dalai Lama-institutionen i sin nuværende udformning overhovedet har nogen berettigelse i et moderne samfund.

Vinderen af det eksiltibetanske primærvalg, der fandt sted den 3. oktober, blev Lobsang Sangey, som er ansat ved Harvard Law School.

Leder

Det officielle Danmark bør tage imod Dalai Lama

Dalai Lama kommer til Danmark den 18. april 2011. Spørgsmålet er nu, hvordan det officielle Danmark vil forholde sig til muligheden for at møde ham. Til trods for en opfordring fra Støttekomiteen for Tibet viser udmeldingerne fra statsminister Lars Løkke Rasmussen, at han ikke har noget ønske om at møde den tibetanske leder. Vi har også opfordret Folketinget til at invitere Dalai Lama og håber, at politikerne vil arrangere et møde for ham på Christiansborg, som det skete i 1988, 1996, 2000 og 2003, men ikke i 2009, hvor Støttekomiteen måtte arrangere et sådant møde på Dalai Lamas hotel.

I en tale afholdt under en konference for Tibetorganisationer i Delhi den 5. november 2010, som Støttekomiteen for Tibet deltog i, gentog Dalai Lama, at han finder det nødvendigt at række ud til verdenssamfundet med venstre hånd, så længe Kinas ledelse nægter at tage imod hans højre hånd, som han i årevis har rakt ud mod dem i en forsonende gestus.

Der har siden 1979 været en dialog mellem Dalai Lama og Kinas ledelse, men kun på et meget lavt blus og hidtil uden nogen konkrete indrømmelser fra Beijing, som officielt nægter, at dialogen drejer sig om andet end Dalai Lamas personlige „hjemvenden til moderlandet Kina“. Alt tyder således på, at de kinesiske ledere blot betragter dialogen som en måde at afbøde et pres fra omverdenen på. Samtidig er det i de seneste par år i nogen grad lykkedes Kina at true flere regeringer til ikke at modtage Dalai Lama på højeste plan.

Alt imens er Tibet efter opstanden i 2008 fortsat under en form for undtagelsestilstand med militærpatruljer på gaderne, kontrolposter på vejene, snigskytter på hustagene, menneskejagt på og livstidsdomme til demonstranter, 700 politiske fanger, tortur i fængslerne og „patriotisk genopdragelse“ i klostrene. Desuden tvangsforflyttes nomader og til en vis grad bønder, det tibetanske sprog nedprioriteres i uddannelsessystemet, og der er en massiv kinesisk kulturel påvirkning gennem de statskontrollerede medier og kinesisk indvandring, altimens Tibet – med undtagelser – forbliver lukket for udenlandske medier og dermed fra den globale nyhedsstrøm.

I denne situation er det særlig vigtigt for det tibetanske folk, at vi står fast på de principper, som vi selv tager for givet. Folketinget vedtog den 4. marts i år at opfordre til, at dialogen mellem Dalai Lama og den kinesiske regering „føres igennem til et resultat, der sikrer tibetanerne reelt selvstyre inden for rammerne af den kinesiske forfatning med kulturel og religiøs frihed og respekt for menneskerettighederne“ (V47).

„Ved at modtage Dalai Lama, signalerer vi til Kina, at det tibetanske folks problemer skal tages alvorligt“

Sålænge Kina ikke vil mødes med Dalai Lama, ligger det lige for, at den danske regering selv modtager Dalai Lama på højeste niveau. Gør vi ikke det, er vores signal til Kina, at vore ord er hule. Ved at modtage Dalai Lama, signalerer vi omvendt til Kina, at det tibetanske folks problemer skal tages alvorligt, og at det både er i vores, Kinas og Tibets interesse, at konflikten i Tibet løses gennem dialog og forhandlinger. Med andre ord drejer dette sig ikke kun om et lille folks skæbne, men også om at kæmpe for vore egne og menneskehedens fælles værdier. En sådan opmærksomhed er særlig påkrævet i tilfælde af en ikkevoldelig frihedskamp som den tibetanske.

Det, som den norske Nobelkomites formand, Thorbjørn Jagland, den 23. oktober skrev i New York Times om valget af Liu Xiaobo som modtager af Fredsprisen, gælder også for Tibet:

„Nogen har sagt, at det at give prisen til hr. Liu faktisk kan forværre forholdene for menneskerets fortalere i Kina. Men dette argument er ulogisk: det fører til den konklusion, at vi bedst kan fremme menneskerettighederne ved at tie stille. Hvis vi tier om Kina, hvem vil så blive det næste land, der forlanger ret til tavshed og ikke-indblanding. Den fremgangsmåde ville skubbe os i retning mod at underminere erklæringen og det grundlæggende princip om menneskerettigheder. Vi må ikke og kan ikke forblive tavse. Intet land har ret til at ignorere sine internationale forpligtelser.“

Støttekomiteen for Tibet

Presseudtalelse fra Dalai Lama

angående tildelingen af Nobels Fredspris 2010 til Liu Xiaobo

Af Dalai Lama, den 8. oktober 2010

Jeg vil gerne udtrykke mine hjerteligste lykønskninger til hr. Liu Xiaobo, fordi han er blevet tilkendt dette års Nobels Fredspris.

Tilkendelse af Fredsprisen er verdenssamfundets anerkendelse af de stigende røster i det kinesiske folk, der skubber Kina hen imod politiske, juridiske og forfatningsmæssige reformer.

Jeg er personlig bevæget såvel som opmuntret af anstrengelserne fra hundredvis af kinesiske intellektuelle og bekymrede borgere, inklusive hr. Liu Xiaobo, der underskrev Charter 08, som opfordrer til mere demokrati og frihed i Kina. Jeg udtrykte min beundring i en offentlig udtalelse den 12. december 2008 – to dage efter den blev udsendt – mens jeg var på besøg i Polen. Jeg tror, at i de kommende

år vil fremtidige generationer af kinesere kunne nyde frugterne af de anstrengelser, som de nuværende kinesiske borgere gør hen imod en ansvarlig regeringsførelse.

Jeg tror, at den kinesiske premierminister Wen Jiabaos nylige kommentarer om ytringsfrihed som uundværlig for ethvert land og folkets ønske om demokrati og frihed som uimodståelig er en afspejling af den voksende længsel efter et mere åbent Kina. Sådanne reformer kan kun føre til et harmonisk, stabilt og fremgangsrigt Kina, som kan bidrage meget til en mere fredelig verden.

Jeg vil benytte denne lejlighed til at gentage min opfordring til regeringen i Kina om at løslade hr. Liu Xiaobo og andre samvittighedsfanger, som er blevet fængslet for at udøve deres ret til at udtrykke sig.

NOBELKOMITEEN BEGRUNDER VALGET AF LIU XIAOBO SOM FREDSPRISMODTAGER

Af Anders Højmark Andersen

I en artikel bragt i New York Times den 23. oktober begrundede formanden for Den norske Nobelkomité, Thorbjørn Jagland, hvorfor Liu Xiaobo er den rette modtager af Nobels Fredspris 2010. Han skrev blandt andet:

„De kinesiske myndigheders fordømmelse af Nobelkomiteens valg af Liu Xiaobo, den fængslede politiske aktivist, som vinder af Fredsprisen 2010 illustrerer – utilsigtet – hvorfor menneskerettighederne er værd at kæmpe for. Myndighederne hævder, at ingen har ret til at blande sig i Kinas indre anliggender. Men de tager fejl: Internationale menneskerettighedslove og

standarder står over nationalstaten, og verdenssamfundet har pligt til at sørge for, at de bliver respekteret.“

Nationalstaten, skrev Jagland, har ifølge FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder ikke længere „ultimativ, ubegrænset magt“, og de universelle menneskerettigheder udgør i dag „en kontrolanstaltning for vilkårlige flertal rundt om i verden, hvad enten de er demokratiske eller ej. Et flertal i et parlament kan ikke beslutte at tilsidesætte mindretallets rettigheder eller stemme for love, der underminerer menneskerettighederne. Og selvom Kina ikke er et konstitutionelt demokrati, er det medlem af FN

og har ændret sin forfatning, så den retter sig efter menneskerettighedserklæringen.“

Lius fængsling, tilføjer Jagland, er „et klart bevis på, at Kinas strafferet ikke er i overensstemmelse med landets forfatning. Han blev dømt for „at sprede rygter og sladder eller med andre midler at ville undergrave statsmagten eller omvælte det socialistiske system“. Men i et verdenssamfund, som er baseret på menneskerettighederne, er det ikke en regerings opgave at undertrykke meninger og rygter. Regeringer er forpligtet på at sikre retten til ytringsfrihed – også selvom taleren er fortaler for et anderledes samfundssystem.“

Formanden for Den norske Nobelkomité, Thorbjørn Jagland.

Foto: Ken Opprann © Det norske Nobel-institutt.

Nobelkomiteens formand påpeger desuden følgende, som også er højest relevant for den danske debat om Kina og Tibet:

„Nogen har sagt, at det at give prisen til hr. Liu faktisk kan forværre forholdene for menneskerets fortalere i Kina. Men dette argument er ulogisk: det fører til den konklusion, at vi bedst kan fremme menneskerettighederne ved at tie stille. Hvis vi tier om Kina, hvem vil så blive det næste land, der forlanger ret til tavshed og ikke-indblanding. Den fremgangsmåde ville skubbe os i retning mod at underminere erklæringen og det grundlæggende princip om menneskerettigheder. Vi må ikke

og kan ikke forblive tavse. Intet land har ret til at ignorere sine internationale forpligtelser.“

Jagland priser også Kina: „Kina har al mulig grund til at være stolt af, hvad det har opnået i de seneste 20 år. Vi ønsker at se disse fremskridt fortsætte, og det er grunden til, at vi tildelte hr. Liu Fredsprisen. Hvis Kina skal gøre fremskridt i harmoni med andre lande og blive en nøglepartner i forhold til at opretholde verdenssamfundets værdier, må det først bevilge ytringsfrihed til alle dets medborgere.“

„Det er en tragedie“, skriver Jagland til sidst, „at en mand holdes fængslet

i 11 år, blot fordi han udtrykker sin mening. Hvis vi skal bevæge os hen imod broderskab mellem nationer, som Alfred Nobel talte om, så må universelle menneskerettigheder nødvendigvis være vores prøvesten.“

De citerede passager er oversat af Marianne McFarlan.

Kilde: New York Times, den 22. oktober 2010 (webversion).

STUDERENDE OG LÆRERE I QINGHAI

PROTESTERER IMOD INDFØRELSEN AF KINESISK SOM HOVEDSPROGET I UNDERVISNINGEN

Af Kate Saunders

Oversat af Lodrö Sangpo Joergen Larsen, redigeret af Anders Højmark Andersen

Adskillige hundrede tibetanske lærere og studerende i Qinghai skrev i oktober et udførligt brev til myndighederne (se forinden), hvor de opregnede grundene til, at undervisningssproget bør være tibetansk snarere end kinesisk. Det skete i kølvandet på foreslåede uddannelsesreformer, der i midten af oktober udløste protester, som involverede tusinder af studerende.

Protester fra tibetanske skole- og universitetsstuderende over planer om at ændre undervisningssproget spredte sig i oktober fra flere områder i Qinghai til Beijing. De involverede tusinder af tibetanske studerende i Rebkong- og Chabchaområderne i Qinghai og adskillige hundrede tibetanske studerende ved Minzu (kinesisk: Nationalitet) Universitetet i Kina, som protesterede for at udtrykke deres bekymring over nedprioriteringen af det tibetanske sprog.

Sikkerhedsforanstaltningerne blev intensiveret i de områder, hvor de studerende protesterede, og kilder i området rapporterede fredag den 22. oktober om tilbageholdelsen af

mere end 20 elever fra den tibetanske mellemskole i Chabcha (kinesisk: Gonghe). Tibetanske kilder i eksil, som er i kontakt med andre i området, sagde, at nogle tibetanske skolebørn og studerende kan være blevet tilbageholdt på deres skoler i Chabcha, som er hovedstaden i Tsholho (kinesisk: Hainan) Tibetanske Autonome Præfektur i Qinghai, i det tibetanske Amdo-område. En tibetansk kilde sagde, at man regnede med, at myndighederne foretog undersøgelser om de studerende, som deltog i de fredelige demonstrationer. Protesterne er de mest betydningsfulde i Amdo, siden demonstrationer brød ud over hele Tibet fra den 10. marts 2008.

Protesterne i Qinghai var forårsaget af nye politiske tiltag, der fokuserer på kinesisk som hovedundervisningssproget, og hvor det tibetanske sprog skulle behandles som et sprogfag med mindre tid afsat til det i læseplanen. Dette afspejler Qinghai myndighedernes ihærdighed med at gennemtvinge vigtigheden af det kinesiske sprog for tibetanerne, hvilket rammer lige ned i kernen af den tibetanske frygt

for overlevelsen af deres identitet og kultur.

BØNSKRIFT UDTRYKKER TIBETANSK BEKYMNING OVER REFORMER VEDRØRENDE SPROGPOLITIKKEN

Et bønsskrift, der er kommet ICT i hænde, og som er underskrevet af mere end 300 lærere og studerende fra Qinghai, udtrykker det synspunkt, at selvom det er nødvendigt for skoleelever i Tibet i dag at lære kinesisk, bør det almindelige undervisningssprog fortsat være tibetansk. Brevet var skrevet af lærere fra grund- og mellemskoler i området og var også underskrevet af nogle elever efter en konference afholdt i Rebkong (kinesisk: Tongren) den 11.-16. oktober, dvs. før protesterne.

Brevet påpeger, at der er forskel på at „undervise i et sprog og undervise på et sprog”. Det er almindeligt anerkendt blandt lærere og forskere, at for at ægte tosproglig uddannelse kan

lykkes, skal indførelsen af det andet (ikke-indfødte) sprog – i dette tilfælde kinesisk – ske gradvist.

I deres brev støtter de tibetanske lærere en ægte tosproglig sprogpolitik, i hvilken indlæringen af kinesisk bliver styrket, men hvor undervisningssproget i de enkelte fag er tibetansk. Myndighederne i Qinghai iværksætter også, hvad de selv kalder en ”tosproglig” politik, men den ser ud til i praksis at medføre et undervisningspåbud, som er beregnet på at overflytte minoritetsstuderende fra uddannelse på deres modersmål til en uddannelse på kinesisk. Nye tiltag til ”med magt at udvikle ’tosproget’ før-skoleuddannelse i landbrugs- og nomadeområderne, forstærke undervisningen i det kinesiske sprog i den grundlæggende uddannelsesfase, [og] grundlæggende løse nationalitets elevernes fundamentale problemer med at tale og forstå kinesisk” blev i juni udstukket som en del af en ti-årsplan for 2010-2020 i Qinghai.

De tibetanske lærere skriver: ”Et individs visdom og evne til at ana-

lysere problemer er tæt forbundne med udviklingen af de sproglige færdigheder. For at højne kvaliteten af undervisningen og indlæringen og for i tilstrækkelig grad at lade folks intelligens komme til udtryk, bør vi derfor bruge det undervisningssprog, der lettest forstås af eleverne samtidigt med, at sprogundervisningen i sig selv også styrkes. Derfor fastholder vi [de underskrivende], at det er videnskabeligt at fortsætte med at benytte modersmålet som undervisningssprog.”

Lærernes påstand om vigtigheden af, at undervisningen foregår på tibetansk, understøttes af adskillige undersøgelser, selv i Kina. David Germano, professor i tibetanske og buddhistiske studier ved University of Virginia (USA), siger: „[Undersøgelser] har vedholdende vist, at tibetanere, som trænes og testes på kinesisk, gennemgående klarer sig dårligere, end når de kan oplæres og testes på tibetansk. Ved at benytte deres modersmål til indlæring, uddannelse og prøvetagning klarer de sig markant bedre i standard intelligens- og andre prøver,

end de gør, når de er tvunget til at benytte kinesisk”. Professor Germano påpeger, at det scenarie, at kinesisk bliver det professionelle og litterære sprog, er „et, der simpelthen dømmes tibetansk til glemsel og til en evig andenklassesstatus.“

Tenzin Dickyi, der er Særlig Assistent for Dalai Lamas repræsentant i Amerika, skrev samstemmende i internetavisen Huffington Post den 25. oktober: „At tvinge elever, der vokser op med at tale tibetansk, til at studere emner som videnskab, samfundsfag og matematik på et andet sprog, er at stille dem hindringer i vejen fra starten: et handicap, der lægger snublesten for deres uddannelsesmæssige udvikling.“

„HOLD FAST VED MODERSMÅLET SOM DET DOMINERENDE SPROG”

Den fulde tekst af brevet fra lærere og studerende – skrevet på både tibetansk og kinesisk – som ICT har oversat til engelsk, følger herunder:

Foto © Ellen Bangsbo

At hæve kvaliteten af nationalitetsuddannelsen kræver, at man fastholder undervisning i modersmålet som det dominerende sprog.

Under den korrekte ledelse fra Qinghaiprovinsens Undervisningsafdeling arrangerede og afholdt Tongren amt i Huangnan præfektur et „Kursus om reformen af undervisningen på tibetansk sprog“ fra den 11.-16. oktober 2010 for grundskole- og mellemskolelærere. Mere end 300 lærere fra tibetanske grund- og mellemskoler fra hele Qinghai provinsen deltog i kurset, og resultaterne af kurset var eksemplariske. Kursusdeltagerne deltog imidlertid i dybe diskussioner under kurset og er af den holdning, at den tibetanske undervisnings tilbagestående tilstand kræver gennemgribende ændringer, hvilket forudsætter, at man holder fast ved undervisning i modersmålet som det fremherskende sprog.

Overtrædelse af reglerne for undervisning og undladelse af at bruge et videnskabeligt undervisningsmedium er de hovedfaktorer, der begrænser kvaliteten af undervisningen på nationalitetsgrund- og mellemskoler. De tibetanske elever i vores provins kommer fra vidtstrakte landbrugs- og nomadeområder og har aldrig været i et kinesisk sprog miljø. Selv om de har studeret kinesisk i adskillige år, når de er færdige med grundskoleuddannelsen, kan de ikke kommunikere på kinesisk. Hvis vores provins skulle henvende sig til en gruppe som denne gennem kinesisksproget undervisning, ville resultatet være, at eleverne ikke ville forstå, hvad læreren sagde, og de ville ikke være i stand til faktisk at lære noget. Valget af undervisningssprog bør udelukkende afhænge af de, der skal undervises. Formålet med uddannelse er, at lærere og elever kan viderebringe og modtage kundskab på de lettest forståelige måder mellem lærere og elever. Hvad angår de tibetanske elever i vores provins kan de ikke kinesisk, og derfor er de ikke i stand til at tænke på eller udtrykke deres ideer på kinesisk, for ikke at tale om at benytte kinesisk til kreativt at analysere problemer.

Samtidig er det tibetanske sprog det mest vante studieværktøj i deres skoleliv. På samme måde er de normale mellemskoleelevers modersmål kinesisk, og de befinder sig i kinesisksproget undervisning som fisk i vand. Men hvad ville der ske, hvis undervisningssproget for de normale mellemskoleelever var engelsk, som de ikke er vant til? Det er indlysende, at kvaliteten af undervisningen for det store flertal af eleverne ville lide betragteligt derunder.

Anvendelse af modersmålet som undervisningssprog for mindretals grund- og mellemskoleelever betyder ikke en svækkelse af det kinesiske sprog. Tværtimod: udover at bruge modersmålet i undervisningen i fag som engelsk og kinesisk bør undervisningen i kinesisk styrkes, og undervisningen i engelsk bør også gradvist styrkes. En tibetansk videnskabsmand udtrykte det ramrende: hvis man ønsker at stå på egne ben, må man studere sit modersmål godt; hvis man ønsker at forlade sit hjem, skal man studere kinesisk godt; hvis man ønsker at drage ud i verden, skal man studere engelsk godt – der er derfor ingen grund til at tærskle langbalm på vigtigheden af det kinesiske sprog og dets skrifttegn eller på det engelske sprog. Relativt set er det i overensstemmelse med virkeligheden i de tibetanske områder mere vigtigt at studere kinesisk. For øjeblikket er der mange problemer med det kinesiske sprog og skrifttegn, sådan som det bliver undervist i de tibetanske grund- og mellemskoler, såsom at undervisningsmetoderne og materialerne ikke stemmer overens med de tibetanske elevers virkelighed. Mange steder i vores provins har tibetanske elever studeret kinesisk i mere end 10 år – fra grundskolen til den øvre mellemskole – men de er stadig ikke i stand til at kommunikere på kinesisk. For fuldstændig at forandre denne situation må vi nu forny vores forståelse af, hvordan vi mest effektivt kan lære tibetanske elever kinesisk, og lave mere forskning på området. I mange lande i vesten er der lavet en del forskning i undervisning i engelsk

som andetsprog. Som resultat heraf har man opnået positive resultater i engelskundervisningen i ikke-engelsktalende lande. I de senere år har vores land også taget disse undervisningskoncepter til sig, og der har været store forbedringer i engelskundervisningen lige fra undervisningsmetoderne til selve undervisningsmaterialerne, hvilket har gjort engelskundervisningen mere praktisk og har forøget elevernes interesse for studierne. Sådanne progressive udenlandske undervisningsmetoder bør også bruges på tibetanske elever, der studerer det kinesiske sprog og til undervisning i det kinesiske sprog og skrift som andetsprog. De relevante uddannelsesafdelinger bør formulere passende tiltag for at opnå dette og fokusere på de tibetanske elevers virkelige forhold, udarbejde undervisningsmaterialer for kinesisk sprog og skrift og træne kinesisklærere i de nye indlæringsbegreber og praksiser, så de dermed gør de tibetanske elevers studier af det kinesiske sprog mere effektivt og mere praktisk.

Men vi kan ikke opgive studiet af andre fag bare for at kunne studere kinesisk sprog og skrift og det engelske sprog på den rigtige måde. Vi bør forstå forskellen mellem at undervise i et sprog og undervise på et sprog. Valget af undervisningssprog bør udelukkende baseres på hvilket sprog, der ikke vil være nogen hindring for elevens studier. Et individs visdom og evne til at analysere problemer er tæt forbundne med udviklingen af de sproglige færdigheder. For at højne kvaliteten af undervisningen og indlæringen og for i tilstrækkelig grad at lade folks intelligens komme til udtryk, bør vi derfor bruge det undervisningssprog, der lettest forstås af eleverne samtidig med, at sprogundervisningen i sig selv også styrkes. Derfor fastholder vi, at det er videnskabeligt at fortsætte med at benytte modersmålet som undervisningssprog.

Hele gruppen af studerende ved Qinghaiprovinsens Kursus om reformen af undervisningen på tibetansk sprog i grund- og mellemskoler.

Foto © Ellen Bangsbo

Den 15. oktober 2010

Navne og tilhørsforhold for de studerende er som følger:
[navne og tilhørsforhold tilbageholdes]

DE NYE PLANER, DER STARTEDE PROTESTERNE, „BEVARER FOKUS“ PÅ KINESISK

Katalysatoren for protesterne i Qinghai og Beijing var annonceringen af nye planer, der nedgraderede det tibetanske sprog og understregede vigtigheden af kinesisk i undervisningen. Den nuværende partisekretær i Qinghaiprovinsen, Qiang Wei, fastslog for nylig vigtigheden af kinesisk sprog frem for tibetansk, idet han på en uddannelseskongference i september sagde: „Qinghaiprovinsen har for fuld kraft implementeret undervisning i et statsligt fællessprog [kinesisk] i den obligatoriske skolegang og har samti-

dig udvidet den ‚tosproglige‘ undervisning i minoritetssprog og skrifttegn, hvilket får alle minoritetsnationaliteterne til at begribe og anvende det kinesiske sprog og skrift og dermed opnå fælles kommunikation mellem etniske [grupper] og Han [kinesisk: minhan jiantong].“ Han tilføjede, at styrkelsen af „tosproget“ uddannelse, som befæster vigtigheden af det kinesiske sprog, er en „vigtig politisk pligt“.

ICT har herunder oversat et udkast til mellem- og langtidspaner for reformeringen af uddannelsen i Qinghai. Det tydeliggør et fokus på at „gøre statens fælles sprog og skrift [kinesisk] til undervisningssprog“.

Som noget nyt nævner den nye Qinghai-plan støtte til opførelsen af „børnehaver for tosproglig før-skole undervisning i mindretalsområder, aktiv promovning af fælles etniske og Han studiesteder og blandede etniske og Han børnehaveklasse.“ Dette viser, at der vil blive lagt mere vægt på at lære gennem det kinesiske sprog selv

på børnehaveniveau. Forskning viser ellers, at det er afgørende for børnene, at de opbygger sikkerhed i og beherskelse af deres eget sprog i de første tre-fire år af grundskoleuddannelsen og derefter gradvist, år for år, bliver præsenteret for det nye sprog. Indtil nu har undervisning på børnehaveniveau fundet sted ved hjælp af det tibetanske sprog, selvom dette i stigende grad undermineres.

Uddannelse gennem kinesisk i Xinjiang Uyghur Autonome Region (Østturkestan) er allerede veletableret fra børnehaveklassen og opefter til stor skade for det indfødte Uyghursprog. Qinghais guvernør, frk. Song Xiuyan, blev åbenbart så imponeret over den ‚tosproglige‘ lancering af uddannelsespolitikken i Xinjiang, at hun sendte en delegation på en rundtur i provinsen – lige før protesterne og demonstrationerne mod den kinesiske politik brød ud i juli 2009.

En rapport fra China Daily slog fast at: „Der bliver nu undervist i mandarin i før-skoler og børnehaver [i XUAR] for

at forberede børnene på et skoleliv i et andetsprogmiljø.“ I samme artikel påstod guvernøren i XUAR, Nur Bekri, endda: „Undervisning i mandarin for elever i den fjerne Xinjiang Uyghur Autonome Region hjalp med til at bekæmpe terrorisme.“ Han blev citeret for at sige: „Terrorister fra nabolandene går efter Uyghurer, der er relativt isolerede fra samfundets hovedstrømninger, da de ikke kan tale mandarin. De bliver derfor lokket til at begå terroraktiviteter“.

Ændringer i „Loven om Regional Etnisk Autonomi“ i 2001, som sigtede mod assimilation snarere end beskyttelse af etniske særkender, har skabt yderligere sat forsøg på at beskytte det tibetanske sprog under pres. Den ændrede autonomilov forøgede statens støtte til uddannelse af etniske minoriteter, men reducerede statens forpligtelse til at bevare og bruge etniske minoritetssprog såsom tibetansk. Et resultat af ændringerne er, at tibetanere er nødt til at konkurrere akademisk med kinesere, som indskrives sig på etniske minoritetsinstitutioner, og desuden må konkurrere med dem om jobbene efter endt uddannelse. Lovtekst, der gav bemyndigelse til positiv forskelsbehandling af tibetanere og andre minoritetsnationaliteter i deres konkurrence om ansættelse med kinesere, blev også fjernet fra den ændrede Lov om Regional Etnisk Autonomi.

Fremmelsen af det kinesiske standard-sprog (putonghua) er blevet styrket i hele Den kinesiske Folkerepublik. Den centrale „Lov om det Fælles Nationale Sprog“, der blev vedtaget den 31. oktober 2000, slog fast, at „Lokale regeringer og andre relevante organer på alle niveauer skal benytte tiltag for at popularisere putonghua og for at promovere standard Han skrifttegn.“

ICT's oversættelse af de vigtigste punkter i udkastet til Qinghais nye undervisningslov følger herunder:

Udkast til Qinghaiprovincens mellemtil langtidspan for reform og udvikling af uddannelse

[..]

11) Nationalitetsuddannelse. Implementer Partiets nationalitetspolitik og statens relevante love og regulativer, styrk arbejdet med nationaliteters uddannelse trin et skridt fremad og løs samvittighedsfuldt de særlige vanskeligheder og vigtige problemer, som nationale mindretal står overfor samt de uddannelsesmæssige tiltag i vores provins' nationalitetsområder. Juster strukturer, optimer udbredelsen, forbeder undervisningsforholdene, hæv skolestyringens niveau og forbeder undervisningens effektivitet. Sæt hårdt ind på at styrke reformer og udvikling af „tosproglig“ uddannelse. Fasthold fokus på brugen af statens fælles sprog og skrift og studér samtidig nationaliteternes sprog og skrift grundigt, idet statens fælles sprog og skrift gøres til undervisningssproget og minoritetsnationaliteterne bibringes et grundlæggende kendskab og sættes i stand til at anvende statens fælles sprog samt nationaliteternes egne sprog og skrifter. Støt opførelsen af børnehaver for „tosproglig“ før-skole uddannelse i nationalitetsområder, promovér aktivt fælles etniske og Han undervisningsanstalter og kombinerede etniske og Han klasser. Stræb efter, at donorprovinser og centralt administrerede storbyer opbygger en række „tosproglige“ modelbørnehaver. Opmunter nationalitetsgrundskoler og -mellemskoler samt almindelige grund- og mellemskoler til at integrere deres ressourcer og implementere fælles etniske og Han skoler for at ændre undervisningsmiljøet og optimere indlæringsmetoderne. Styrk de „tosproglige“ undervisningsmaterialer, læreruddannelsen og den grundlæggende infrastruktur. I 2015 vil grundskolerne have realiseret en „tosproglig“ uddannelse baseret på statens fællessprog og skrift med nationalitetssproget som guide, og hastigheden for indførelsen af uddannelse på statens fælles sprog og skrift for minoritetsnationalistelever vil være sat i vejret, ledsaget af yderligere undervisning i nationaliteternes egne sprog og skrifttegn. Styrk nationaliteternes forberedende kurser. I overensstemmelse med reguleret og systematisk tænkning skal vor provins' gymnasieforberedende kursusmaterialer kombineres og kvaliteten af uddannelsen af eliteminoritetsnationa-

litetspersonalet skal hæves. Formulér gunstige politikker for at tilskynde og støtte gymnasie- og universitetsstuderende i at påtage sig undervisningsstillinger i nationalitetsområder. Støt udviklingen af fjernundervisning i nationalitetsområder og udvid dækningen af uddannelsesressurcer i høj kvalitet. Udbred uddannelsen uden for skolen indenfor såvel som udenfor provinsen og driv nationalitetsmellemskoler og erhvervsfaglige mellemskoler på højt niveau i Xining og tilstræb, at donorprovinser og centralt administrerede storbyer tilbyder nationalitets- og almindelige mellemskoleklasser samt erhvervsfaglige mellemskoleklasser for nationaliteter. I 2015 vil antallet af studerende, der studerer udenfor provinsen, være over 6000; i 2020 vil antallet af studerende, der læser udenfor provinsen, være steget til over 12.000.

TIBETANSK SOM EN NATIONALITETS „HJERTEBLOD“

Den følgende blog skrevet anonymt på kinesisk dukkede op på den populære „Mit Potala“ hjemmeside - www.mybudala.com - og er oversat af ICT herunder. Det er en inderlig appel til tibetanerne om at gøre alt, hvad de kan, for at beskytte og bevare det tibetanske sprog.

Bloggeren advarer:

„Vores nationalitets kultur er meget indholdsrig, den har en lang og glørværdig historie, den har en indbygget rigdom og skønhed, den har en distinkt og unik stil, og den har en vigtig plads i Kinas kulturelle skatkammer. Imidlertid kaster flere og flere mennesker deres egen nationalitets historie og kultur bort, for ikke at tale om sjælen i deres nationalitet, for at tilfredsstille øjeblikkelige interesser.“

Foto © Ellen Bangsbo

Mine tibetanske landsmænd, tag hænderne op af lommen og lad os sammen redde vores modersmål – tibetansk!

Professor David Germano fra University of Virginia (USA) gav i en udtalelse under en rundbordssamtale i Washington, DC, udtryk for de samme bekymringer som bloggeren om vigtigheden af at bevare det tibetanske sprog. Idet han gav nogle forslag til tiltag, der kunne være med til at beskytte sproget, sagde han:

„Hovedideen er selvfølgelig at fremme tibetansk sprog og kultur i uddannelsessystemet og at etablere en ægte tibetansk-kinesisk tosproglig uddannelse; ikke som det er nu, et ét sprogligt kinesisk samfund, men et ægte tosprogligt samfund. Det betyder også, at der må reklameres for den [maj 2002] kinesiske lov [„regler for beskyttelse af det tibetanske sprog“, den første der er indført for noget ‚etnisk‘ sprog i Kina] og udøve et pres, så den virkelig bliver gennemført. [...] At fremme det almindelige tibetanske talesprog er enormt vigtigt, fordi der er en stor arbejdsløshed og også en utroligt stor analfabetisme. Det er vigtigt at styrke det talte tibetanske standardsprog, som er det dagligdags talesprog. [...] Det er for eksempel muligt at støtte projekter, der vil udgive klassiske tekster i det folkelige sprog. [...] Der er endda nogle meget konkrete ting, vi her i Vesten kan gøre. For eksempel at oprette litterære priser og belønninger til tibetanske forfattere. Samt give støtte til kunstnere og forfattere, der vil rejse rundt i landet og møde bønderne og organisere kulturfestivaler. Vi kunne også støtte radioudsendelser, så de kunne udsende klassikere fra tibetansk og udenlandsk litteratur. [Vi kunne] betale lærere i Tibet, så de kan indsamle lydbånd med traditionel musik og folkefortællinger, der endnu ikke er blevet nedfældet. Hjælp til at lave kalli-grafikonkurrencer og stavekonkurrencer. Disse er alle meget konkrete trin. Hvad som helst der kan få

tibetanerne til at føle, at deres sprog og kultur virkelig har prestige.“

TIBETANSK BLOG OM DET TIBETANSKE SPROGS SKÆBNE

„Tibetansk er kendt som verdens næstmest præcise skrift, fordi det har 30 bogstaver og fire toner, hvilket kun er fire bogstaver mere end engelsk, som er det mest koncise sprog; men dets udtryksevne er på ingen måde ringere end engelsk. Det kan beskrive alle ting og forklare alle tanker. Det tibetanske skriftsprog blev skabt af kong Songtsen Gampo's store minister Thomni Sambotha og er baseret på sanskrit, og selv om dets historie ikke er lige så lang som engelsk eller kinesisk, er det lige så værdifuldt som andre nationers sprog.

Et skriftsprog er en nationalitets hjerteblod, det er en fundamental katalysator for en nationalitets kultur, og det nedfælder den historiske vej for en nationalitets udvikling. Jeg mener, at en nationalitet kræver mindst tre betingelser opfyldt for at være komplet: først dens eget sprog; dernæst dens eget skriftsprog; og som det tredje sin egen kultur. Og vi tibetanere har alle tre dele, så vi kan siges at være en stolt nationalitet. Vores nationalitets kultur er meget indholdsrig, den har en lang og glørværdig historie, den har en indbygget rigdom og skønhed, den har en distinkt og unik stil, og den har en vigtig plads i Kinas kulturelle skatkammer.

Imidlertid kaster flere og flere mennesker deres egen nationalitets historie og kultur bort, for ikke at tale om sjælen i deres nationalitet, for at tilfredsstillе øjeblikkelige interesser.

Der er milliarder af mennesker i verden, der studerer engelsk; der er mere end en milliard mennesker i Kina, der studerer kinesisk, og hvordan er det sammenlignet med tibetansk? Sneens Land, tibetane-

rens hjem, hvor mange mennesker er virkelig i gang med at studere og forske i det tibetanske sprog? Faktisk, med den nye bølge af „Tibetmode“ i udlandet, er det de blåøjede og lyshårede udlændinge, der studerer og forsker i tibetansk, og er dette ikke en tragedie for vores tibetanske nationalitet? Når nogen blandt deres egen nationalitet siger: „Der er for meget at studere i denne nye tidsalder, og jeg vil simpelt hen ikke studere sådan noget som tibetansk, som man arbejder med den ene dag og overhovedet ikke har noget at bruge til den næste.“ Lyt, lyt, lyt. Kan sådanne mennesker stadig kalde sig en person fra den nationalitet? Selv folk fra vores egen nationalitet taler sådan. De værdsætter den ikke. Så hvem kan vi få til at værdsætte den? Disse udlændinge? Eller...

Dette er, hvad vi kan risikere støde på engang i fremtiden:

En ung tibetansk kvinde eller en ung tibetansk mand fører en gruppe udlændinge rundt i Potalapaladset og udpeger de tætskrevne tekster i malerierne på væggen, idet han siger: „Hvad vi alle ser her er et skriftsprog, der blev kaldt tibetansk. Fordi der ikke længere er nogen, der studerer det, er det ikke til at sige, hvad dette maleri forestiller, og det repræsenterer nu blot en nationalitet, det er et historisk levn.“

En tragedie – hvilken tragedie! Og tro ikke, at noget så absurd som dette ikke kunne ske. Hvis man følger den nuværende tendens, vil det sandsynligvis kun tage 50 til 100 år – optimistisk set måske 200 år – for at chancen for at noget så absurd skulle ske bliver virkelig høj!

Jeg husker, da en god ven i min meddelelseskontaktliste – en Han pige fra Hebeiprovinserne – blev ekstremt nysgerrig, da hun fandt ud af, at jeg var tibetaner. Hun stillede mig mange spørgsmål om Tibet, og blandt spørgsmålene var der også nogle om det tibetanske sprog. Hun sagde, at hun havde stor lyst til at besøge tibetanske egne, og at hun

virkelig ønskede at studere det tibetanske sprog og føle sig så tæt på den blå himmel og de hvide skyer, at hun kunne røre dem. Jeg var henrykt over, at hun tænkte i disse baner, men tænkte, at det nok bare var en indskydelse. Jeg lærte hende gladeligt et par dagligdags udtryk, men af forskellige grunde kunne jeg kun lære hende dem gennem translitterationer [overføring af et andet skriftsprog til latinske bogstaver o.a., red.]

Når jeg støder på sådanne tilfælde, får jeg enorme følelser i mit hjerte. Jeg tænker, at hvis man betragter det fra en vis vinkel, er denne generation af tibetanere en generation af syndere, fordi den glørværdige og strålende kultur, som er efterladt os af vore forfædre på verdens tag, kan blive ødelagt i hænderne på vores generation.

Mine landsmænd, jeg beder jer om at i hver dag bruger 10 minutter på at studere tibetanske tekster – stil jer ikke tilfreds med blot engelske eller kinesiske skrifter!

Mine landsmænd, jeg beder jer om, at i hver uge bruger en time på at læse tibetanske mesterværker – stil jer ikke tilfreds blot med de fire store bøger [„De fire store bøger“ i kinesisk kultur er: „Den store Lærdom“, Doktrinen om Middelpunktet, Konfutses Lære, og Mencius' Lære.]

Mine landsmænd, jeg beder jer nu om at tage hænderne op af lommen og skrive et brev på tibetansk til jeres forældre, brødre og søstre eller klassekammerater i Sneens Land – stil jer ikke tilfreds med blot SMS'er eller telefonen!

Mine landsmænd, tag hænderne op af lommen, og sammen vil vi give et løft til vores modersmål, og selv om vi ikke er en generation, hvis navn vil klinge i hundrede år, vil vi aldrig være en generation, hvis navn går bliver husket med skændsel for al fremtid!!!

(Hvis du er tibetaner, beder jeg dig om at tænke alvorligt over dette.)“

Kilder:

ICT rapport, den 26. oktober 2010, <http://savetibet.org/media-center/ict-news-reports/protests-students-against-downgrading-tibetan-language-spread-beijing>

Congressional-Executive Commission on China, roundtable on Teaching and Learning Tibetan: The Role of the Tibetan Language in Tibet's Future, <http://www.cecc.gov/pages/roundtables/040703/index.php>.

http://www.buffingtonpost.com//tenzin-dickyi/the-question-of-linguisti_b_773649.html

Qinghai Province Party Secretary Qiang Wei: Make „bi-lingual“ education a livelihood project, People's Daily, den 30. september, http://edu.ifeng.com/news/detail_2010_09/30/2683643_0.shtml

<http://www.qbnews.com/index/system/2010/09/17/010199743.shtml>

„Mandarin lessons in Xinjiang ‚help fight terrorism“, China Daily, den 4. juni 2009, chinadaily.com.cn.

Congressional-Executive Commission on China, Annual Report, Tibet: Special Focus for 2007 (se www.cecc.gov)

ICT: Tracking the Steel Dragon, <http://www.savetibet.org/documents/reports/tracking-steel-dragon>

TIBET I BYLAKUPPE

Af Pernille Frabm (SF)

Når man drager ind i Bylakuppe – en mindre bosættelse udenfor den syndiske by Mysore – forlader man Indien og kommer ind i Tibet. I starten af september deltog mere end 20 parlamentarikere fra Europa, Canada, Sydafrika, Nepal og Indien i en markering af eksiltibetanernes og Dalai Lamas 50 års vandring mod demokrati. Det tibetanske eksilparlament markerede sit 50 års jubilæum d. 2.9. med gæster fra hele verden og i overværelse af Tibets åndelige, kulturelle og til dels politiske leder Dalai Lama.

Begivenheden udfoldede sig som en blanding af en religiøs og en verdslig begivenhed, som blev overværet af op mod 20.000 eksiltibetanere. Og

den kommer i opstarten af primærvalg til parlamentet, der finder sted til oktober, mens selve valget finder sted til marts.

Selvom tålmodigheden især blandt yngre tibetanere ind imellem er spændt til bristepunktet, når det drejer sig om den kinesiske politik i Tibet, er Dalai Lama og hans eksilregering ikke i tvivl om, at det er forhandlingsvej, der skal følges. Dalai Lama understregede således i sin tale til folk i Bylakuppe, at det er nødvendigt at finde en ordening med Kina. Vold og konfrontation vil ikke gøre det, sagde han. Derudover understregede han nødvendigheden af at opbygge stærke demokratiske institutioner, og flere

gange afstod han fra at træde frem og tage ordet, men opfordrede i stedet lokale og folkevalgte til at tage teten. Han sagde blandt andet, at han jo ikke længere var helt ung, og at han opfattede sig selv som værende på „delpension“.

Det afholdt ham dog ikke fra at arbejde nærmest konstant. Møder med os, med folk i byen, store 6-7 timers lange religiøse ceremonier, og efterfølgende særlige seancer med grupper af mennesker – kvinder fra Bhutan eller fra Bylakuppe, munke og nonner, gamle og unge. Alt foregik i strålende humør og med et smil på læben uden at højtideligheden eller seriositeten gik fløjten.

Der er ingen tvivl om, at eksiltibetanerne er i gang med at opbygge et aktivt demokrati, som kan vende hjem til Tibet den dag, det bliver muligt. Dalai Lama ønsker tydeligvis i den forbindelse at modernisere sit folk og deres samfund: Der er ingen svar i fortiden, vi skal selv tænke os om, udtalte han på et tidspunkt og tilføjede, at buddhismen fandtes i flere udgaver – en udgave, der passer til enhver tid, og at fremtidens buddhisme vil blive erfaret i fremtiden, men vi skal allerede nu forberede os – ikke vente på at andre kommer med et svar!

I forbindelse med markeringerne og festlighederne blev det internationale parlamentarikernetværk, som har

mødt tidligere i bl.a. Rom, yderligere konsolideret. Netværket får egen hjemmeside: www.inpatnet.com – den er endnu ikke klar – og vedtog en fælles erklæring, hvori man understreger nødvendigheden af, at demokratiske land ikke bøjer sig for pres fra Kina, og hvor man opfordrer Kina til at tage seriøse forhandlinger med Dalai Lama om Tibets fremtid og om den autonomibeslutning, Kina selv har taget tilbage i 2008.

Jeg er overbevist om, at de øvrige parlamentarikere ligesom jeg var imponerede over, hvor velordnede forholdene var i Bylakuppe. Spartanske, men bestemt ikke nødlidende. Den ro, der var, når 8.000 munke var tilstede for

at gennemføre Long Life-ceremonien eller for at markere 40-50 munks gennemførelse af uddannelsen i klosterets universitet, var imponerende.

Det var intense dage, som ikke glemmes, blandt eksiltibetanere i Bylakuppe, og heller ikke hos en dansk parlamentariker med interesse for menneskerettigheder og demokrati.

DEN SJETTE INTERNATIONALE KONFERENCE FOR TIBET STØTTEGRUPPER

Af Anders Højmark Andersen

Den sjette internationale konference for Tibetstøttegrupper (TSG'er) blev afholdt i Surajkund 30 km uden for Delhi i den nordindiske delstat Haryana den 5.-7. november 2010. Konferencen var arrangeret af Core Group for the Tibetan Cause, som er den koordinerende forening for Tibetorganisationerne i Indien. Jeg deltog i konferencen som repræsentant for Støttekomiteen for Tibet sammen med ca. 300 andre deltagere fra 57 lande i hele verden.

De forrige konferencer for Tibetstøtteorganisationer blev afholdt i Dharamsala i 1990, Bonn i 1996, Berlin i 2000, Prag i 2003 og Bruxelles i 2007. En særlig TSG-konference blev også afholdt i Indien i 2008.

Under indvielsesceremonien, som fandt sted om morgenen den 5. november, var Dalai Lama æresgæst, og Indiens tidligere vicepremierminister, Lal Krishna Advani, var hovedgæsten. Eksilregeringens premierminister (kalon tripa), prof. Samdhong Rinpoche, talte også til forsamlingen. Andre prominente gæstetalere var Indiens tidligere udenrigsminister, Kanwal Sibal, og den tidligere minister for delstaten Himachal Pradesh, Vijay Singh Mankotia.

Udover et stort indisk fremmøde var denne konference bemærkelsesværdig ved, at hele 20 kinesere deltog. I sin tale til forsamlingen udtrykte Harvardforskeren Yang Jianli, der er demokratiforkæmper og ven af Nobelprismodtageren Liu Xiaobo, sin stærke støtte til tibetanernes frihedsbestræbelser. Tilsvarende udtalte næstformanden for Federation for

a Democratic China, Chin Jin, at han som kineser ikke har nogen ret til at træffe valg på vegne af tibetanerne, at det tibetanske folk er i deres fulde ret til uafhængighed, men at han derudover støtter Dalai Lamas middelvejspolitik, fordi det er den mest realistiske løsning. Middelvejspolitikken tilbyder både en løsning på tibetanernes problemer og på Kinas krav om suverænitæt i Tibet, sagde han. Derudover vil et samarbejde mellem FDC og tibetanerne være frugtbart, mente Chin, eftersom eksiltibetanerne i modsætning til FDC er i dialog med Kinas ledelse. Han beskrev i øvrigt tildelingen af Nobelprisen til Liu Xiaobo som en øjenåbner for regeringerne i vesten, der hidtil kun har ydet moralsk støtte til de kinesiske demokratiforkæmpere, men ringe økonomisk eller materiel støtte.

Dalai Lama holdt en lang tale på trods af en forkølelse, der gjorde, at han bar ansigtsmaske – og af den årsag beskrev sig selv som „a jail monk“. Mens han talte, løsnede han masken i den ene side, så den hele talen igennem hang og dinglede fra hans venstre øre – uden at det dog ændrede ved den underliggende alvor i hans budskab.

Et gennemgående tema i talen var ønsket om en fortsat støtte fra verdenssamfundet med det formål at lægge et pres på den kinesiske regering for at opnå reelle forhandlinger om Tibets fremtid. Så længe Kina ikke tager imod hans udstrakte højre hånd, sagde Dalai Lama, må han fortsætte med at række ud mod verdenssamfundet med venstre hånd.

Et andet tema, som Dalai Lama er begyndt at fokusere mere på i det seneste år, er den gæstfrihed, som Indien fortsætter med at behandle tibetanerne med i ægte respekt for kulturel og religiøs diversitet. Han påpegede, at vigtige aspekter af tibetansk kultur desuden er inspireret af indisk filosofi. Gennem Tibet og tibetanerne har kineserne og inderne dermed gode muligheder for at mødes og forstå hinanden samt bidrage til den regionale afspænding. Tibetanerne kan for eksempel gennem buddhismen hjælpe Kina til at genopbygge landet på et åndeligt plan og styrke de medfølelende og næstekærlige aspekter af kinesisk kultur. „Det er en af grundende til, at bevarelsen af tibetansk kultur også er i kinesernes egen interesse“, sagde Dalai Lama.

Et af de oplæg, der gjorde det stærkeste indtryk, var en øjenvidneskildring af en af de mange ofre for de brutale overgreb mod demonstranter under folkeopstanden i foråret 2008. Den unge Tsewang Dhondup deltog i et fredeligt demonstrationsoptog i Østt Tibet den 24. marts 2008, som blev beskudt af politiet, der også pryglede demonstranterne med jernstave. Tsewang blev selv ramt af skud to gange og måtte flygte op i de omkringliggende bjerge for at undgå at blive arresteret. Han boede to måneder i en hule, hvor en ven måtte skære hans underarm af uden bedøvelse for at undgå koldbrand. Selvom han var tæt på at dø, lykkedes det alligevel Tsewang at flygte til Indien, som han ankom til i maj 2009. Han blev ledsaget af en ven, der måtte forlade sin kone og børn for at hjælpe Tsewang på vej. Støttekomiteen for Tibet arbejder nu på at bringe Tsewang til Danmark for,

at han kan berette om sine oplevelser for politikerne og offentligheden.

Konferencen endte med vedtagelsen af en handlingsplan, The Surajkund Statement and Action Plan on Tibet, der fokuserer på flere forskellige kampagner og mål. Den kan læses på www.tibet.net. Et af målene er at styrke det nyoprettede internationale netværk af parlamentarkere, der støtter Tibet, International Network of Parliamentarians for Tibet (INPaT). Et andet er en kampagne for, at Dalai Lama skal kunne besøge Tibet – noget som næsten alle tibetanere meget håber vil ske. En anden kampagne skal modvirke den nye kinesiske sprogpolitik, der svækker det tibetanske sprogs status og anvendelighed. Et forslag om hver onsdag at bære armbånd med teksten „Tibet“ blev også vedtaget. På miljøområdet besluttede konferencedeltagerne at sætte fokus på Mekongfloden for, at tibetanerne kan alliere sig med de sydøstasiatiske befolkninger med det formål at lægge pres på Kina for at opnå en bæredygtig og regionalt ansvarlig brug af flodens vandressourcer. Endelig befestedes ideen om at række ud til kineserne i Kina såvel som globalt, idet deltagerne besluttede at prøve at opnå forståelse og identifikation gennem udveksling mellem tibetanere og kinesere af personlige erfaringer og historier. Herhjemme kunne denne kampagne udmøntes gennem en større kontakt til de danske kinesere og til kinesiske studerende.

MEDFØLELSE I AKTION

— Læger på Tibetan Delek Hospital

Cheme Tsering Andersen, der selv er læge, har tilbragt en måned med at følge lægernes arbejde på Tibetan Delek Hospital i Dharamsala i Himachal Pradesh i Nordvestindien. I løbet af denne tid kom han om bag deres titler og ind i deres liv. Han talte med dem om deres job, deres baggrunde og deres drømme.

Tekst og fotos af Cheme Tsering Andersen

Jeg befandt mig i kontoret hos Dr. Tsetan la, Chief Medical Officer (overlæge) på Tibetan Delek Hospital og H.H. Dalai Lama's læge. Det var en kold novemberdag og sammen med to medicinstuderende fra Australien og to læger fra Norge var jeg inviteret til at møde Dr. Tsetan la i hans kontor til en samtale om medfølelse i lægekunsten. Det slog mig, at samtalen var om medfølelse og ikke om TB-behandling, diagnosticeringen af mavekræft eller forekomsten af struma blandt tibetanske flygtninge. For første gang i min medicinske uddannelse og karriere skulle jeg modtage en lektion i medfølelse, og da vi havde fået sat os i Dr. Tsetan la's kontor, fik vi stillet spørgsmålet: „Hvad er medfølelse?“

Jeg tog til Delek Hospital, idet jeg håbede på at få chancen for at arbejde der som frivillig, men eftersom jeg kun kunne blive i 1 1/2 måned, og da de havde nok læger på det tidspunkt, kunne jeg ikke arbejde der som frivillig. I stedet blev jeg tilbudt muligheden for at følge arbejdet på hospitalet, en mulighed jeg gladeligt accepterede,

og det var sådan jeg kom til at tilbringe en måned med de unge læger på Delek Hospital.

Da jeg ankom til Delek Hospital, var der fem unge læger: Dr. Tsering Dhondup, Dr. Sonam Dhondup, Dr. Passang Dolma, Dr. Tashi Dorje og Dr. Tashi Dolma. Mens jeg var der, tog Dr. Tashi Dorjee afsted for at arbejde i Hunsur, en tibetansk bosættelse i Sydindien. Dr. Yangzom Dolkar var også med i gruppen af unge læger, men var i Italien på det tidspunkt.

Lægerne arbejder fra kl. 8.30 til 17.00 mandag til fredag og hver lørdag fra 8.00 til 12.00. De er på tilkaldevagt en eller to gange om ugen. De får en tredjedel af den løn, de ville få, hvis de arbejdede på et offentligt hospital. Så hvad får de tibetanske læger til at arbejde på hospitaler i tibetanske bosættelser?

Det blev klart for mig, at den største tilskyndelse til at arbejde her er et ønske om at arbejde for det tibetanske samfund. At tjene tibetanere, ikke

bare i Dharamsala, men også i andre tibetanske bosættelser, eftersom to af lægerne også har arbejdet i andre tibetanske bosættelser.

„Selvom der kan være nogle problemer i dagens løb, går jeg hjem glad og tilfreds“

Dr. Passang har arbejdet på Delek Hospital, siden hun blev færdiguddannet fra Indira Gandhi Medical College i Shimla i oktober 2007. Hun blev født i Nepal, og hendes forældre er fra Ü-Tsang. Hun udpeger tre hovedgrunde til at arbejde på at Delek Hospital:

– Først og fremmest er det den tilfredsstillelse jeg får, når dagen er forbi – når jeg føler, at jeg virkelig har gjort noget godt for det tibetanske samfund. Så selvom der kan være nogle problemer i dagens løb, går jeg hjem glad og tilfreds. For det andet har jeg nogle virkelig gode kolleger, som også er blevet mine meget gode venner. Og for det tredje kan jeg lide, at vi arbejder selvstændigt. Det giver os et stort ansvar, og jeg føler, at vi lever op til

det ansvar gennem yderligere studier og ved at søge råd og vejledning fra ældre kolleger som Dr. Tsering Dhondup la, der har en masse erfaring, og som deler sin viden med resten af os læger.

Dr. Tashi Dolma er helt enig. Hun afsluttede sine studier fra Kangra Medical College i september 2009 og har kun arbejdet på Delek Hospital i to måneder. Hun ønskede at arbejde på Delek Hospital, fordi det er det hospital, der ligger tættest på Manali, hvor hun blev født og voksede op, og hvor hendes forældre bor. Hendes far er fra Kham, og hendes mor er fra Ü-Tsang.

– Jeg føler, at Delek Hospital gør et meget stort arbejde for det tibetanske samfund, og jeg er stolt af at være en del af det. Og så gør det også mine forældre meget glade, smiler hun.

Hvorfor mange tibetanske læger forlader Delek Hospital

Dr. Sonam har arbejdet i Bir, Mundgud og Bylakuppe, før han kom til Delek Hospital i september 2008. Han er

31 år gammel og blev færdiguddannet i februar 2005 fra Maulana Azad Medical College nær Delhi. Han havde ønsket at blive læge lige siden barndommen. Ligesom resten af lægerne er han også glad for at tjene det tibetanske samfund. Når han bliver spurgt om sine videre studier, siger han:

– Alle ønsker at udvikle sig. Da jeg først kom til Delek Hospital, så og lærte jeg mange nye ting, men efter en tid følte jeg behov for at lære mere. Der er grænser for, hvor meget man kan lære her, og det er derfor, jeg ønsker at fortsætte mine studier et andet sted. Jeg ved endnu ikke, hvor jeg vil tage hen, men jeg har en række muligheder. En anden vigtig grund til, at mange læger kun bliver her i en kortere periode, er, at de ikke kan specialisere sig her, og derfor ønsker de at tage til større hospitaler i Indien eller at til USA, hvor mange læger også har familie.

Dr. Sonam deler denne indstilling med resten af lægerne. Han føler også en tilskyndelse til at arbejde for det tibetanske samfund. Men samtidig

bliver folk underbetalt sammenlignet med, hvad de kunne få, hvis de arbejdede på et offentligt indisk hospital. Adspurgt om hvordan den tibetanske eksilregering kunne tilskynde lægerne til at blive i de tibetanske samfund, forklarer Dr. Sonam:

– En måde at få folk til at blive for eksempel her på Delek Hospital kunne være at vise dem anerkendelse – anerkendelse i enhver form – fra administrationen og fra sundhedsministeriet. Vi ønsker ikke at føle os glemte eller overset. Og når folk forlader samfundet for bedre muligheder udenfor det tibetanske samfund, betyder det ikke, at de løber væk fra deres ansvar. De tager afsted med en følelse af ansvar for at tjene det tibetanske samfund i fremtiden, men på en meget bedre måde.

På mange måder var det, jeg så, ved at følge deres arbejde og private liv buddhisme i praksis. Som tibetanere synes dette måske som en pligt, men her så jeg, hvordan det påvirkede alle aspekter af deres liv. Fra de vågnede

SÅDAN OPLEVEDE JEG STØTTEKONCERTEN

Af Lene B. Kjeldgaard. Fotos © Hans Skytte.

op om morgenen, til de gik i seng om aftenen. Når som helst de havde lidt fritid, ville de studere eller besøge deres familier, om muligt. De var alle meget begejstrede for deres jobs.

Jeg drømmer om et enkelt liv

Når vi snakkede om drømme og mål i deres liv, var deres hovedfokus på at fortsætte deres studier. De var alle ivrige efter at blive specialiserede, og de deler dette med læger over hele verden.

Dr. Tashi Dolma drømmer om at besøge Tibet med sin far. Hun ønsker at se sine forfædres hus i Tibet. Dr. Passang's første prioritet er at få sit speciale. Ting som det at få et hus, mand eller børn er ikke en prioritet for tiden. Dr. Sonam har overvejet et speciale i familiemedicin. Familiemedicin kræver et bredt kendskab og opfylder hans drømme om, hvordan han gerne vil leve sit liv.

- Jeg ønsker ikke at arbejde 24 timer i døgnet. Jeg vil arbejde et sted, hvor

jeg selv kan vælge styre tid. Et 9 til 5 arbejde med friweekender med min familie. Og jeg kunne godt tænke mig et lille hyggeligt hus på landet og få et eller to børn med min kone og nok løn til at leve et komfortabelt liv. Jeg drømmer ikke om luksus. Jeg drømmer om et enkelt liv. Et andet mål i mit liv er, at min mor skal lære grundlæggende buddhistisk filosofi. Det har altid været et af de største mål i livet.

Jeg tror, at for virkelig at forstå medfølelse, skal man se den i aktion. Jeg var meget taknemmelig for muligheden for at følge arbejdet hos lægerne på Tibetan Delek Hospital. Jeg kom om bag deres titler og blev en del af deres liv. Jeg fulgte dem i deres job og privatliv og oplevede medfølelse i aktion.

Jeg har været medlem af Støttekomiteen for Tibet i ca. ¾ år. Jeg modtager Sneløven, som jeg synes er et virkelig godt og velskrevet blad. Da jeg som rigtig mange andre synes, at tibetanerne burde have deres land tilbage fra kineserne, har jeg også meldt mig ind i gruppen Støttekomiteen for Tibet på Facebook. Det var via en mail fra den, at jeg fik nys om et meget spændende arrangement - en koncert for et frit Tibet. Holdt for at markere og prote-

stere imod 60-året for Kinas invasion af Tibet. Samtidig ville man donere overskuddet til de jordskælvsramte i Østt Tibet.

Koncerten skulle finde sted 30.09.10 i Verdenskulturcenteret på Nørrebro. Da jeg vidste, at jeg havde en meget lang og travl arbejdsdag den dag, var jeg glad for, at der var mulighed for, at man kunne tilmelde sig noget spisning. Der var endog mulighed for at få

vegetarmad, hvad jeg virkelig sætter pris på, da jeg alt for ofte gennem 20 år som vegetar, har måttet undlade at spise med til diverse arrangementer. Det gjorde også, at man kunne komme kl. 18.30 i stedet for 20.30, hvor koncerten begyndte.

Der var en god stemning i salen, hvor det foregik. Der var pyntet op med tibetanske bedeflag, musik oppe på scenen, folk sad og småsludrede, og der duftede dejligt fra maden, som var ved at blive anrettet. Der var en bod, hvor man kunne købe t-shirts, røgelse, bøger, bedeflag og andre ting fra Støttekomiteens forretning i Ryesgade. Jeg fik en hyggelig sludder med damen i boden, især om de meget smukke t-shirts med broderi, som bestemt ikke var dyre. Jeg endte op med at købe en bog med tibetanske eventyr og fortællinger. Jeg finder altid noget godt i boden, hvad

Kenneth Thordal

Metta Kim Carter med band

enten jeg støder ind i den første maj eller på julemarkedet.

Maden var rigtig dejlig. Den var fra Restaurant Himalaya, som både laver tibetansk og nepalesisk mad. Det var nu ikke en overraskelse, at det var så veltillavet, da jeg har spist på restauranten et par gange. Jeg kan varmt anbefale et besøg, ikke kun for den gode mad, men også den dejlige stemning, og så laver de bare de bedste momo :)

Under spisningen fik jeg en sludder med to af foreningens aktive medlemmer. De var meget venlige og fortalte om og svarede på spørgsmål om Tibet og foreningen. Det var rigtigt rart, og jeg følte mig rigtigt velkommen på dette mit første møde med et af komiteens arrangementer og dens

medlemmer. Det giver en masse, når man møder mennesker, som er dybt engagerede i en sag.

Efter maden blev filmen *Leaving Fear Behind* af Dhondup Wangchen vist. En virkelig smuk film, som gjorde så dybt indtryk, at jeg blev nød til at finde den på You Tube for at se den igen.

Så var det tid til koncerten. Her må jeg med skam meddele, at jeg kun nåede Kenneth Thordal. For efter en lang arbejdsdag og udsigten til en times transport hjem og at skulle op kl. 5.30, kunne selv ikke den gode musik holde mig fra at sætte mit søvnbehov højere. Det kan nu ikke rokke ved, at det havde været alltid aften.

Didi Levy & Same Vibration var aftenens hovednavn.

Bøger om Tibet og andre varer

Støttekomiteen for Tibet har det største udvalg af Tibetbøger i Danmark og sælger de fleste billigere, end de fås andre steder, inkl. internettet. Enkelte af bøgerne er udsolgt fra forlaget og fås kun hos os. Overskudet fra bogsalget går til vores arbejde for tibetanernes rettigheder. Boglisten findes også på internettet, www.tibetkomite.dk.

STØTTEKOMITEENS PUBLIKATIONER

Støttekomiteen for Tibet
Sneløven og dragen: Tibetansk hverdag under kinesisk pres
2008, 45 s. Gratis
Alle nye medlemmer får hæftet med velkomstbrevet

Støttekomiteen for Tibet & Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
Tibet – den vanskelige vej
Generel introduktion til Tibet: geografi, historie, samfundsforhold, kultur og buddhisme. Velegnet til undervisningsbrug på gymnasieniveau.
2000, 80 s. kr. 48

Støttekomiteen for Tibet
Tibet – et besat land
Informationshæfte: Tibets status, historie, politik og menneskerettighedskrænkelser.
1999, 32 s. gratis

Støttekomiteen for Tibet & Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
Tibet til alle sider
Artikler der beskriver tibetansk civilisation og Tibets placering i det moderne verdensbillede fra mange vinkler.
1998 (2. udg.), 152 s., ill. kr. 48

Støttekomiteen for Tibet
Tibet: Selected Articles
Om Tibets miljø
1996, 115 s. kr. 49

Støttekomiteen for Tibet
Tibet – et råb om hjælp
Artikelsamling
1991, 77 s. kr. 15

BØGER PÅ DANSK

Dalai Lama
Frihed i landflygtighed
Dalai Lamas selvbiografi og en spændende introduktion til Tibets historie.
1998 (1990), 290 s. ill. kr. 125

Dalai Lama & H. C. Cutler
Kunsten at leve lykkeligt
2003, 289 s. kr. 49,95

Tenzin Gyatso (Den 14. Dalai Lama)
Tanker for det nye årtusinde
Et bud på etiske værktøjer, der giver den enkelte overskud til at forbedre menneskelige relationer og samfundet omkring os.
2001, indbundet, 239 s. kr. 140

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
Dalai Lama i Danmark
1991, 123 s., ill. kr. 50

De Cesco
Fjernt fra Tibet kr. 198

Kurt L. Frederiksen
Manden i Mongoliet: Henning Haslund-Christensens fantastiske liv.
2001, 296 s., indbundet kr. 195

Ole Ejnar Hansen
Tibet – blandt melædere og åndemanere
1998, 267 s. kr. 248

Heinrich Harrer
Syv år i Tibet
2001 (1952), indbundet kr. 79,95

P. Iyer
Den åbne vej – en rejse med Dalai Lama
2008 kr. 269

Claude B. Levenson
Tibet – en anderledes udfordring
En skildring af den tibetanske sag og af Tibets historie og kultur.
2008, 249 s. kr. 275

Jens Jørgen Nygaard (red.)
Norbu en flygtningedreng fra Tibet
1989, 33 s., ill. kr. 40

David Ståhl
Tibet: våldtaget land
1992, 144 s. (på svensk) kr. 140

Marie Thøger
Tigerens nat
2001, 87 s. kr. 50

RAPPORTER FRA TIN – UDSALG

Tibet Information Network var en uafhængig britisk nyheds- og forskningstjeneste, der udgav saglige og veldokumenterede analyser af sociale, økonomiske, politiske og menneskerettighedsrelaterede forhold i Tibet. TIN ophørte desværre i 2005. Vi har de fleste af TIN's rapporter.

Unity and Discord: Music and Politics in Contemporary Tibet

Analyserer musikkens rolle i politiseringen af tibetansk kultur efter 1950.
2004, 219 s., ill. kr. 240

Tibetan Medicine in Contemporary Tibet: Health and Health Care in Tibet II
Beskriver traditionel tibetansk medicins forandring efter besættelsen.
2004, 117 s., ill. kr. 190

Tibet 2002: A Yearbook, 2003, 152 s. kr. 160

In the Interests of the State: Hostile Elements III – Political Imprisonment in Tibet, 1987-2001
Den seneste TIN opgørelse over politiske fængslinger og deres baggrund i Tibet.
2002, 110 s., A4-format kr. 190

News Review 2001, 2002, 112 s. kr. 90

News Review 2000, 2001, 104 s. kr. 80

Suppressing Dissent, Hostile Elements II, 2001, 96 s. kr. 120

China's Great Leap West
Analyse af kampagnen for udviklingen af det vestlige Kina og dens mulige konsekvenser i Tibet.
2000, 148 s., ill. kr. 150

Steven D. Marshall:

Rukhag 3: The Nuns of Drapchi Prison & Nuns' songs from Drapchi Prison (inkl. CD)
14 tibetanske kvindelige politiske fangers modstand og undertrykkelse i Drapchi fængslet. CD'en indeholder 14 sange indspillet af nonnerne.
2000, 91 s. kr. 190

News Review 1999, 2000, 125 s. kr. 90

Catriona Bass:

Education in Tibet: Policy and Practice Since 1950
Den hidtil mest omfattende og vigtige analyse af uddannelsessektoren i Tibet.
1999, 300 s., ill. kr. 225

Relative Freedom? Tibetan Buddhism and Religious Policy in Kandze, Sichuan, 1987-1999
TIN's analyse af Kinas stramning af kontrollen med religion i Kandze præfektur i Østtibet. 1999, 99 s. kr. 90

Hostile Elements 1997-98, 1999, 180 s. kr. 80

A Sea of Bitterness: Patriotic Education in Qinghai Monasteries
Et hæfte om kampagnen for patriotisk genopdragelse i Amdos tibetanske klostre. 1999, 52 s. kr. 40

Social Evils: Prostitution and Pornography in Lhasa
TIN beskriver den tiltagende prostitution i Lhasa og myndighedernes holdning til den. 1999, 26 s. kr. 40

News Review 1998, 1999, 109 s. kr. 60

Background Briefing Papers, 1996-1997, 1998, 116 s. kr. 80

News Review 1997, 1998, 82 s. kr. 50

A Poisoned Arrow: The Secret Report of the 10th Panchen Lama, 1997, 210 s. kr. 200

Leaders in Tibet, 1997, 278 s. kr. 250

Cutting Off the Serpent's Head, 1996, 192 s. kr. 50

Defying the Dragon, 1991, 140 s. kr. 80

RAPPORTER FRA TIBETAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY

Death Penalty in China, 2006, 80 s., kr. 40

Annual Report 2005: Human Rights Situation in Tibet, 2006 kr. 40

State of Education in Tibet, 2005, 106 s. kr. 40

„Strike Hard“ Campaign, 2005, 70 s. kr. 40

Annual Report 2002: Human Rights Situation in Tibet, 2003, 168 s. kr. 40

Tibet 2003: State of the Environment kr. 25

Dispossessed: Land and Housing Rights, 2002, 127 s., ill. kr. 60

Impoverishing Tibetans: China's Flawed Economy, 2000, 91 s. kr. 35

Tibet: Tightening of Control. Annual Report 1999, 2000, 141 s. kr. 25

Closing the Doors: Religious Repression in Tibet, 1998, 81 s. kr. 50

China in Tibet: Striking Hard Against Human Rights, 1997 kr. 50

The Next Generation: The State of Education in Tibet Today, 1997, 89 s. kr. 25

RAPPORTER FRA DEPARTMENT OF INFORMATION AND INTERNATIONAL RELATIONS (DIIR)

The Impacts of Climate Change on the Tibetan Plateau, 2009, 64 s. kr. 40

Tibet: A Human Development and Environment Report, 2007, 270 s. kr. 90

The Middle-Way Approach: A Framework for Resolving the Issue of Tibet
2006, 36 s. kr. 25

Guidelines for International Development Projects and Sustainable Development in Tibet
2006, 31 s. kr. 20

The Middle-Way Approach, 2006, 36 s. kr. 25

Environment and Development in Tibet: A Crucial Issue, 2003, 32 s. kr. 20

Tibet 2000: Environment and Development Issues, 2000, 164 s. kr. 40

Present Conditions in Tibet, 1990, 95 s. kr. 10

Government Resolutions and International Documents on Tibet, 1989, 59 s. kr. 10

MENNESKERETTIGHEDER

Oystein Alme & Morten Vågen
Silenced: China's Great Wall of Censorship
2006, 151 s., med CD kr. 50

Andrew Fischer
Poverty by Design: The Economics of Discrimination in Tibet
2002, 42 s., ill. kr. 45

DIIR
Tears of Silence
2009, 123 s. kr. 40

DIIR
China's Current Policy on Tibet
2000, 49 s. kr. 25

Human Rights Watch
„No One Has the Liberty to Refuse“: Tibetan Herders Forcibly Relocated in Gansu, Qinghai, Sichuan, and the Tibet Autonomous Region
2007, 76 s. kr. 120

International Campaign for Tibet
Dangerous Crossing: Conditions Impacting the flight of Tibetan Refugees: 2006 Report
ICT's årlige rapport om situationen for de tibetanere, der flygter fra Tibet.
2007, 72 s. kr. 60

International Campaign for Tibet
Dangerous Crossing: Conditions Impacting the flight of Tibetan Refugees: 2005 Update
2006, 33 s. kr. 40

International Commission of Jurists
Tibet: Human Rights and the Rule of Law
Den hidtil mest omfattende gennemgang af alle aspekter af det tibetanske folks menneskerettighedssituation og af Tibets politiske status.
1997, 370 s., ill. kr. 190

International Committee of Lawyers for Tibet
A Generation in Peril: The Lives of Tibetan Children Under Chinese Rule
2001, 147 s., kr. 70

Nonviolence International
Truth is Our Only Weapon
2000, 65 s. kr. 30

Tibetan Women's Association
Light in the Abyss: The Drapchi Fourteen
2009, 78 s. kr. 30

Violence and Discrimination Against Tibetan Women
198, 47 s. kr. 60

TIBETS STATUS

The Department of Information & International Relations
International Resolutions and Recognitions on Tibet (1959 to 1997)
Resolutioner og støtteerklæringer til Tibet fra parlamenter og regeringer verden over.
1997, 166 s. kr. 50

DIIR
Official Tibetan and Chinese positions on the Issue of Tibet: Comments on a Xinhua interview on Tibet
1994, 21 s. kr. 10

Eva Herzer
Options for Tibet's Future Political Status
2002, 112 s. kr. 80

International Committee of Lawyers for Tibet
Legal Materials on Tibet
1994, fotokopier kr. 150

E. Lazar (red.)
Tibet: The Issue is Independence
1994, 92 s. kr. 95

R. McCorquodale & N. Orosz (red.)
Tibet: The Position in International Law
1994, 237 s. kr. 190

Office of Information & International Relations
The Legal Status of Tibet: Three Studies by Leading Jurists
Folkeretlige vurderinger af Tibets status.
1989, 121 s. kr. 30

Tibetan Parliamentary and Policy Research Centre
Tibetan People's Right to Self-Determination
1997, 40 s. kr. 20

HISTORIE

Ancient Tibet: Research Materials from The Yeshe De Project
Afbleget ryg, men ellers som ny.
1986, 371 s. kr. 250

John F. Avedon
In Exile from the Land of Snows
1997, 456 s. kr. 175

Cbarles Bell
Tibet: Past and Present kr. 130

John Clarke
Tibet: Caught in Time
Unikke fotos fra Tibet før besættelsen
1999, 152 s., indbundet kr. 260

A. H. Francke
A History of Western Tibet
1998 (1907),
141 s., indbundet, ill. kr. 260

Melvyn C. Goldstein
A History of Modern Tibet 1913-1951: The Demise of the Lamaist State
Hovedværket om Tibets historie i første halvdel af det 20. århundrede.
1989, 898 s. kr. 345

Alastair Lamb
Tibet, China and India 1914-1950: A History of Imperial Diplomacy
Et hovedværk om Tibets historie.
1989, 600 s., indbundet kr. 570

Alex McKay (red.)
Tibet and Her Neighbours: A History
Artikelsamling om Tibets historie skrevet af førende historikere.
2003, 239 s. kr. 198

K. E. Meyer & B. Brysac
Tournament of Shadows: The Great Game and the Race for Empire in Central Asia
1999, 646 s. kr. 160
1999, 646 s. (indbundet) kr. 260

Tsering Shakyas
The Dragon in the Land of Snows
1999, 574 s. kr. 90

D. N. Tsarong
What Tibet Was
Enestående fotos fra før besættelsen af en tidligere embedsmand i Tibets regering.
1995, 135 s., indbundet kr. 260

SAMFUND OG KULTUR

(se også under rapporter fra TIN)

Ellen Bangsbo
Teaching and Learning in Tibet: A review of Research and Policy Publications
2004, 160 s. kr. 145

Charles Bell
The People of Tibet kr. 130

Blondeau & Steinkellner (red.)
Reflections of the Mountain
Antropologiske artikler om bjergkultur i Tibet
1996, 262 s. kr. 270

Martin Brauen
Dreamworld Tibet: Western Illusions
2000, 284 s., indbundet kr. 325

Katia Buffetrille & Hildegard Diemberger (red.)
Territory and Identity in Tibet and the Himalayas
2002, 351 s., indbundet kr. 450

Norbu Chophel
Folk Culture of Tibet
1983, 101 s. kr. 90

Dennis Cusack
Tibet's War of Peace: A Nation's Nonviolent Struggle for Freedom
Den første bog der beskriver nogle af de centrale organisationer og personer i kampen for tibetanernes rettigheder.
2008, 311 s. kr. 180

Åsa Tiljander DAblström
No Peace of Mind: The Tibetan Diaspora in India
2001, 240 s. kr. 140

Keila Diehl
Echoes from Dhramsala: Music in the Life of a Tibetan Refugee Community
Antropologisk studie af musikkultur i eksil.
2002, 312 s. kr. 180

Andrew M. Fischer
State Growth and Social Exclusion in Tibet: Challenges of Recent Economic Reform
2005, 160 s. kr. 165

Dieter Glogowski & Franz Binder
Tibet: Escape from the Roof of the World
2008, 168 s., indbundet kr- 175

Janet Gyatso & Hanna Havnevik (red.)
Women in Tibet: Past and Present
Artikler om kvinders rolle og position i Tibet skrevet af fremtrædende tibetologer.
2005, 436 s. kr. 295

Himal (tidsskrift)
Temanummer om Tibet, april 2007
78 s. kr. 49

Toni Huber (red.)
Sacred Spaces and Powerful Places in Tibetan Culture
1999, 403 s. kr. 160

Frank J. Korom (red.)
Constructing Tibetan Culture
1997, 230 s. kr. 260

Tsepak Rigzin
Festivals of Tibet
1993, 70 s. kr. 50

Ronald D. Schwartz
Circle of Protest: Political Ritual in the Tibetan Uprising
En tibetansk-talende canadisk sociologiprofessors analyse af de store tibetanske demonstrationer i 1987-1989 baseret på feltarbejde i Tibet.
1994, 263 s., ill. kr. 130

Tanka B. Suppa
Flight and Adaptation: Tibetan Refugees in the Darjeeling-Sikkim Himalaya
1990, 169 s. kr. 100

Tibetan Women's Association
Breaking the Shackles: 50 Years of Tibetan Women's Struggle 1959-2009
2009, 95 s. kr. 30

UNPO
„China's Tibet“: The World's Largest Remaining Colony
1997, 83 s. kr. 125

Birgit van de Wijer
Child Exodus from Tibet
2006, 144 s. kr. 175

KUNST OG ARKITEKTUR

Clare Harris
In the Image of Tibet: Tibetan Painting after 1959
Den første samlede analyse af tibetansk kunst i Tibet efter besættelsen og i eksil. Harris fokuserer især på kunstnerens forestillinger om Tibet.
1999, 220 s. kr. 190

David & Janice Jackson
Tibetan Thangka Painting: Methods & Materials
1988 (1984), 202 s., stort format, ill. kr. 295

Scott Leckie
Destruction by Design: Housing Rights Violations
1994, 199 s. kr. 75

Jamyang Norbu (red.)
Zlos-gar: Performing Traditions of Tibet
1986, 146 s. kr. 95

Joanna Ross
Lhamo: Opera from the Roof of the World
1995, 122 s. kr. 145

Roberto Vitali
Records of Tho.Ling: A Literary and Visual Reconstruction of the „Mother“ Monastery in Gu.ge
1999, 226 s., stort format, ill. kr. 260

RELIGION

Charles Bell
The Religion of Tibet
Indisk genoptryk, paperback kr. 110

Thubten Chodron
Guided Meditations on the Stages of the Path
2001, 220 s. kr. 250

Terry Clifford
Tibetan Buddhist Medicine and Psychiatry
Indisk genoptryk, paperback kr. 140

Dalai Lama
An Introduction to Buddhism
Lille hæfte, 26 s. kr. 30

Dalai Lama
Stages of Meditation kr. 120

Keith Dowman
The Sacred Life of Tibet
1997, 324 s. kr. 80
Essential Practice
2002, 216 s. kr. 160

International Campaign for Tibet
When the Sky Fell to Earth: The New Crackdown on Buddhism in Tibet
2001, 122 s. kr. 60

Melvyn C. Goldstein & Matthew Kapstein (red.)
Buddhism in Contemporary Tibet: Religious Revival and Cultural Identity
1998, 207 s. kr. 125

G. Jinpa, C. Ramble & C. Dunbam
Sacred Landscape and Pilgrimage in Tibet
2005, 204 s., stort format, indbundet kr. 365

Per Kværne
The Bon Religion of Tibet
2001, 155 s., stort format, indbundet kr. 360

Donald S. Lopez
Prisoners of Shangri-La
1998, 283 s. kr. 140

Donald S. Lopez (red.)
Religions of Tibet in Practice
1997, 560 s. kr. 260

Gaby Naber
Journey to Tibet's Lost Lama
Om den 17. Karmapa, hans flugt til Indien og det politiske spil omkring lederen af kagyupa-skolen.
2005, 304 s. kr. 160

M. N. Rajesh
Gompas in Traditional Tibetan Society
2002, 231 s., indbundet kr. 150

Geoffrey Samuel, H. Gregor & E. Stutchbury
Tantra and Popular Religion in Tibet
Antropologiske studier af religiøst liv i Tibet.
1994, 204 s., indbundet kr. 160

Tsongkhapa
The Fulfillment of All Hopes: Guru Devotion in Tibetan Buddhism
1999, 149 s. kr. 140

DALAI LAMA

(se også under danske bøger)

Mary Craig
Kundun:
A Biography of the Family of the Dalai Lama
1998, 416 s. kr. 120

The Dalai Lama & Galen Rowell (fotos)
My Tibet
Smuk fotografibog med forord og fotos af Galen Rowell og tekster af Dalai Lama.
1995, 168 s. ill. (stort format) kr. 290

Jetsun Pema (Dalai Lamas søster)
Tibet: My Story
1997, 254 s., indbundet kr. 199

BIOGRAFIER

Bagdro

A Hell on Earth: A Brief Biography of a Tibetan Political Prisoner

2006, 137 s., ill. kr. 120

Mick Brown

The Dance of 17 Lives: The Incredible True Story of Tibet's 17th Karmapa

2004, 304 s., indbundet kr. 175

DIIR

The Panchen Lineage

1996, 99 s. kr. 25

Patrick French

Younghusband

kr. 80

Melvyn Goldstein m.fl.

The Struggle for Modern Tibet: The Autobiography of Tashi Tsering

1999 (1997), 207 s kr. 200

Wangdu m.fl.

Discovery, Recognition and Enthronement of the 14th Dalai Lama

kr. 80

Baba Phuntsok Wangyal

Witness to Tibet's History

2007, 132 s. kr. 90

REJSEBERETNINGER

Adrian Abbotts

Naked Spirits: A Journey Into Occupied Tibet

1997, 246 s. kr. 120

Wade Brackenbury

Yak Butter and Black Tea

En spændende rejse til et pygmæfolk i Sydøsttibet
1997 kr. 65

Heinrich Harrer

Seven Years in Tibet

1996, 329 s. kr. 75

Peter Hopkirk

Trespassers on the Roof of the World

1982, 274 s. kr. 120

1995, 274 s., ny udgave kr. 160

Joanna Lumley

In the Kingdom of the Thunder Dragon

Smukt illustreret skildring af en rejse i Bhutan.

1997, indbundet, 159 s. kr. 200

Michel Peissel

The Last Barbarians: The Discovery of the Source of the Mekong in Tibet

2000 (1997), 253 s. kr. 210

Rick Ridgeway

The Big Open: On Foot Across Tibet's Chang Tang

En amerikansk ekspedition krydser Tibets højslette for at finde den tibetanske antilopes tilholdssteder.

2004, 302 s., indbundet kr. 225

Rockbill

The Land of the Lamas

kr. 180

Waddell

Lhasa and Its Mysteries

kr. 240

FORTÆLLINGER OG LITTERATUR

(se også under danske bøger)

Norbu Chopbel

Folk Tales of Tibet

1984, 170 s. kr. 125

James Hilton

Lost Horizon

kr. 75

Frank Stewart (red.)

Song of the Snow Lion: New Writing from Tibet

Moderne tibetanske noveller og poesi samt analyse af nutidens litteratur i Tibet.

2000, 189 s. kr. 150

Riika Virtanen (red.)

A Blighted Flower

2000, 154 s. kr. 98

SPROG

Melvyn C. Goldstein

English-Tibetan Dictionary of Modern Tibetan

Opdateret udgave med nye glosser fra både Tibet og eksilsamfundet.

1999, 342 s., indbundet kr. 270

Nicolas Tournadre & Sangda Dorje

Manual of Standard Tibetan Language and Civilization (inkl. 2 CD'er)

2003, 563 s. kr. 390

GUIDEBØGER

International Campaign for Tibet

Interpreting Tibet: A Political Guide to Travelling in Tibet

2007, 44 s. kr. 60

Lonely Planet Tibet

2008, 384 s. kr. 198

TCHRD

Briefing Paper for Travellers to Tibet

2003, 68 s. kr. 30

CD'ER

Vivi og Jens Walter

Tibet i det 21. århundrede

kr. 100

DIVERSE

Tibetanske nationalflag

Stort, polyester, 110 x 88 cm kr. 180

Mellem, polyester, 40 x 60 cm kr. 50

Lille, polyester, 19 x 26 cm kr. 20

Lille, 19x26 cm, på stang kr. 25

Bedeflag

Store, 5 flag på snor kr. 40

Medium, 5 flag på snor, 25 x 34 cm / 20 x 20 cm kr. 30

Små, 14 x 18 cm / 10 x 13 cm, 10 flag på snor,

5 forskellige farver kr. 25

Små, 7 x 9 cm, 10 flag

med teksten Om Mani ... kr. 20

Lidt større, Om Mani, 10 flag 10 x 13 cm kr. 25

Røgelse

Fremstillet af originale tibetanske medicinske urter.

Potala æsker, store kr. 25

5 forskellige slags i mindre æsker kr. 75

T-Shirts / bluser

Tibetanske bluser kr. 200

Med broderi kr. 120

Med plast- eller silketryk kr. 100

Med tibetansk flag kr. 120

Med broderi, barn kr. 100

Fra fodboldlandskampen

Grønland-Tibet

Hvid m. tryk i 4 farver (kun L) kr. 140

Bring Tibet to the 2008 Games

Hvid m. tryk i 4 farver (S, M) kr. 50

Tibet Olympics 2008

(Løve m. 5 skudhuller)

Gul og hvid, herre og dame

S, M og XL kr. 140

Stickers

Ark med små tibetanske flag kr. 15

Stickers kr. 10

Postkort

Støttekomiteen for Tibet's postkort (20x13 cm) kr. 10

Diverse motiver fra Tibet kr. 5

Dobbelte m. kuvert, tekst af Dalai Lama kr. 20

Diverse artikler

Frihedsarmbånd kr. 5

Badges kr. 10

Free Tibet indkøbspost i stof kr. 50

Huer kr. 50

Minithangka kr. 70

Munketaske kr. 150

„Kuvert pung“ kr. 40

Lille taske til mobiltelefon kr. 30

Tibetanske katags kr. 5

Vægophæng

med 8 lykkesymboler kr. 100

Varerne kan købes i

Støttekomiteen for Tibets butik, Ryesgade 90 A, 2100 København Ø i åbningstiden, tirsdage kl. 16-18.

Du kan også bestille pr. email,

tibet@forening.dk,

eller pr. telefon 35 43 66 90

i åbningstiden og få tilsendt varerne. Forsendelsen afregnes efter omkostning.

DECEMBER 2010

Julemarked på Christiania

Støttekomiteen for Tibet har en bod på Christianias hyggelige julemarked den 15.-20. december. Markedet er åbent hverdage kl. 14-20 og i weekenden kl. 12-20.

MARTS 2011

Demonstration for et frit Tibet

Den 10. marts. Annonceres i næste nummer af Sneløven

APRIL 2011

H.H. Dalai Lama besøger København

To foredrag i Tivoli Congress Center mandag den 18. april

Mindfulness - 7 Point Mind Training

kl. 10.00 - 12.00

What life is all about

kl. 13.30 - 15.30

Læs mere på www.dalailama.dk

AFSENDER: STØTTEKOMITEEN FOR TIBET,
RYESGADE 90 A, 2100 KØBENHAVN Ø
RETURNERES VED VARIG ADRESSEÆNDRING

PP

DANMARK

POSTBESØRGET BLAD
ID-NR 47734

